

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

VII. De oratione mentali ordinaria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

fectus, aliud quoddam orationis exercitium esse inaudientes, communi multo subtilius, amoris Dei inquam, & actuum anagogicorum, & silentii nescio cuius; ante tempus ad vnitivam viam exercitium ascendere voluerunt, quod nimirum illud & magis heroicum, & perfectius esse, ac facilius multo & suavius per illud tam vitia expugnari, quam virtutes acquiri intelligerent. Et quoniam ante tempus oportunitatis huic se applicare voluerunt, & multum temporis perdiderunt, & parum profecerunt, ac annis plurimis transactis, passionibus suis adeo yegetas habent affectiones adhuc ita indomitas, commoditatesque suas non minus sectantur, tamquam si nullum hactenus cum Deo habuissent commercium: tam quoque adhuc vivit in ipsis propria voluntas, tam difficulter denique iudicium suum subiiciunt, quando Superiores iis quod non allubet, aut voluntati proprię displicet iniungere volunt, quasi eo primum die ad Religionem venissent. Rei huius illa unica causa est, quod volare voluerint antequam haberent alas, & transviam velut saltu fieri, eamque compendiosiore facere, non autem eo quo par erat passu procedere, nec ante se mortificationi, virtutumque exercitio dediderunt; itaque sine fundamento bonum construere aedificium non potuerunt, sed super arenam fabricarunt, ac proinde in medio cursu deficiunt. Hęc ille.

Vt autem appareat quam vera & communis generalisque sit hęc doctrina, in eo communiter omnes sancti Patres conveniunt, dum tres illas partes vel modos orandi, secundum tres vias, quas vocant, purgativam, illuminativam, & vnitivam constituunt (quam doctrinam Sanctus Dionysius Areopagita tradidit, atque ex eo post Nazianzenus, atque adeo omnes quotquot de rebus spiritualibus scripserunt, hausere) in hoc inquam conveniunt, esse nobis ante, quam ad orationem illam tam altam & excellen-

tem adspicimus, ea quę ad purgativam & illuminativam viam spectant, sectanda: Ante scilicet dolorem & contritionem de peccatis excitandam, vitia pravaque inclinationes edomandas, variasque virtutes ad exemplum Christi, in quo illę eminenter resplendent, comparandas: si enim ulterius, his non præmissis, vellemus pergere, sine fundamento id esset construere, ac semper proinde imperfecti claudicaremus: perinde ac si studiosus ad superiores & doctiorum classes admitti vellet, nondum cognitis iis quę in inferioribus traduntur, & ad ultimum scalę gradum ascendere, vixdum primo transenso.

CAPVT VII.

De oratione mentali ordinaria.

SEPOSITA itaque oratione specialissima & extraordinaria, cum quid sit, & quę eius habendę ratio, nec docere nec tradere possimus, nec in nostra sit potestate ad eam pertingere, nec eam etiam nobis Deus præscribat, nec denique de illa à nobis rationem exacturus sit; in præfens de oratione mentali ordinaria & communi, quę aliquo modo doceri, & laboribus, consiliis, & gratiæ diuinę superpetiis comparari potest, agemus. Inter reliqua, quę nobis in Societate beneficia contulit Deus, non postremum illud est, sed reliquorum facile summum, quod, quem orationis modum servare debeamus, nobis sigillatim tradiderit, quod à Sede Apostolica sit in libro Exercitiorum B. P. N. Ignatii approbatus; sicut videre est è Bulla eisdem præfixa, qua sanctissimus Dominus Paulus Papa tertius ea postquam serio matureque examinasset, approbat & confirmat, atque in primis vtilia & salutaria esse asserit, omnesque Christi fideles, vt se in iisdem exerceant, cohortatur.

X ; Hanc

Hunc orandi modum Deus omnipotens Beato Patri Nostro communicavit, ipse nobis, & quidem eodem ordine, quo à Domino ante accepit. Quocirca confidamus oportet fore ut Deus hac nos via & modo, quem ipsemet præscripsit, adiuuet & dirigat, cum hoc ipso tam Beatum Patrem, quam socios eius, ac postea etiam alios plurimos lucrifecerit, in illo quodque ipsam Societatis firmam designationem atque institutum, ut ipsemet testatur, communicavit. Unde non est necesse, ut alios extraordinarios orationis modos ac methodos inquiramus, sed eum quem illo loco habemus, ut bonos & obsequentes filios decet, servare sedulo procuremus.

In trium potentiarum exercitio, quod omnium exercitiorum primum est, docet nos Beatus Pater quo sit in reliquis exercitiis modo oratio facienda: scilicet, in singulis punctis quæ meditaturi sumus, tres esse animæ nostræ potentias, memoriam, intellectum, ac voluntatem, exercendas. Primo namque per memoriam oculis intellectus obiciendum est punctum vel mysterium quod meditando excutiendum est, ac deinde statim per intellectum discurrendum, meditandum, & consideranda illa quæ ad movendam voluntatem magis opportuna videbuntur: postea vero voluntatis ipsius sequi affectus & motus debent. Tertium illud præcipuum est, & in quo sistendum, & quod maxime spectandum est.

Hic namque meditationis finis est, & fructus, quem ex omnibus intellectus considerationibus ac discursibus elicere oportet. Omnia porro hæc ad voluntatem: tum ut ad bonum aspiret, tum ut malum detestetur, excitandam spectant. Hac de causa exercitium hoc trium est potentiarum cognominatum, quod ipsum primum sit, in quo hic orationis modus nobis traditur; esto non minus in reliquis exercitiis sequentibus, quam in hoc tres potentiarum animæ exercendæ sunt.

Modus hic orandi, quem Beatus Pater Noster hoc loco nobis tradit, & Societas omnis usurpat, non est singularis, nec inventiones habet, quæ illusionibus obnoxia sunt, uti habent alii, sed admodum communis est, & à præscis Patribus frequentatus, ac naturæ humanæ, quæ discursibus gaudet, & ratione vitur & regitur, ratione item persuadetur, convincitur, ac flectitur, accommodus, ac proinde facilius, securior & utilior. Non ergo instar stupidorum & attonitorum in oratione esse debemus, nihil penitus facientes (ingens namque hoc error foret & illusio) sed in ea Deum, mediante potentiarum nostrarum exercitio, invocare, & una cum ipso cooperari; quia creaturarum ipse suarum cooperationem exigit. Atque hoc est, quod in suo Exercitiorum libro Beatus Pater nos docet. Reliqui autem orandi modi, in quibus discursus locum non habent, sed sola negationes, & nescio quæ silentia, è mystica Theologia desumpta, communiter doceri nec debent, nec quæri, uti supra dicere memini. Unde dum Novitii & nuperi, qui passiones suas & exercitium virtutum vix tum perspectum habent, in particulare hosce modos incidunt, mille illusionibus & fraudibus diabolicis scaturit; & dum aliquid se credunt lucrifecisse & profecisse, passionibus adhuc pleni sunt tam indomitis quam ante, quæ deinde per hanc orationis dulcedinem, escam & illicium velut consopitæ & quiescentes, postea cum magno animarum periculo excitantur & reuiuiscunt. Accedit huc, quod è singularibus & extraordinariis his orandi modis præfractæ quædam iudicii enascitur durities, quæ post fraudi & illusioni cuilibet viam sternit, quam proinde Beatus Pater Noster Ignatius summopere etiam tenebat, quod non raro eos, qui priuatos hosce modos sectarentur, huic obnoxios esse diceret. In quolibet ergo puncto, quod in oratione meditandum suscipietur, postquam memoria menti repræsentarit mysterium super quo discursum formare cupimus,

CAPVT VIII.

De necessitate meditatio-
nis.

primus ipsum erit intellectu excutiendū, meditando, & super ipsum discurrendo, mox vero ipsi voluntatis affectus sequantur oportet. Adeo ut rem primo memoria proponat, deinde ipse discursus & meditatio intellectus sequi debeat: hoc namque fundamentum est, à quo omnes actus & exercitia, quæ in oratione facimus, nasci debent, ut quidquid demum in oratione fit, in virtute huius fiat. Rei huius ratio è Philosophicis principiis petita, clara est: voluntas enim nostra cæca quædam potentia est, quæ nullum quidem vestigium figere potest, quin intellectus præcedat. Commune siquidem Philosophorum axioma est, *Nihil volitū quin præcognitum*, & nihil velle voluntas potest, quin id ante per intellectum transierit, qui ceu seruus tædifer est, face prælata voluntatem illuminans, conducens, & ostendens quid desiderare debeat, quid vero abhorre. Quare bene acuteque Augustinus, *Inuisa diligere posse ait, incognita nequaquam*. Et æque eleganter Gregorius: *Nemo potest diligere quod prorsus ignorat*: obiectum namque voluntatis bonum est quod intellectu concipimus. Idcirco enim rem aliquam diligimus ac desideramus, quod illam ut bonam & amatu dignam apprehēdimus; & vice versa ideo quid abhorremus ac fugimus, quod id malum & abominatione dignum imaginamur. Proinde si quando suam aliquem voluntatem ac propositum mutare volumus, rationibus allatis intellectum eius confutare & euincere conamur, ostendendo nimirum id quod agere proponit, nec bonum, nec conueniens esse; alterum vero & melius esse & expedire; ut sic vnum repudiet, alterum amplectatur. Adeo ut actus & discursus intellectus reliquorum, quos in oratione facimus, actuum & exercitiorum sit fundamentum. atque hanc ob rem adeo necessaria est meditatio, quod sequentibus capitibus pluribus sumus declaraturi.

H V o de sancto Victore perfectam esse posse orationem negat, nisi eam aut præcedat aut comitetur meditatio. Et est hæc doctrina Sancti Augustini, dicentis orationem sine meditatione tepidam esse, quod etiam egregie efficaciterque probat; nisi enim quis se in propria miseria infirmitateque cognoscenda & consideranda exerceat, illudetur, & sibi conuenientia in oratione petere nesciret, ut nec eo seruore quod petere par est. Hinc multi, quod seipsi non cognoscant, nec proprias culpas cōsiderent, valde errant illusi, & ea de se præsumunt, quæ minime præsumerent, si seipsi perspectos haberent; ac proinde longe alia hi in oratione agunt & versant, quæ ea quibus opus habent. Quam obrem si orandi artē, & ea quæ tibi conueniunt, à Deo petere nosse velis, tuis ante imperfectionibus & miseriis meditandis & considerandis incumbere, & hac via scies, quid tibi petendum sit; ubi vero magnam euidentemque necessitatem tuam plane perspectam habueris & intellexeris, tunc ipsum quam feruētissime, & eo quo oportet modo petes; ad exemplū sc. pauperis mendici, qui omnium egenus, haud difficulter nouit & intelligit quanta sua sit & necessitas & inopia.

Sanctus Bernardus ostensurus non esse ad perfectionis apicem subito euolandum, sed paulatim ascendendum, ait, *Nemo repente fit summus, ascendendo, non volando apprehenditur summitas. Ascendamus igitur velut duobus pedibus, meditatione & oratione: meditatio siquidem docet quid desit, oratio ne desit, obtinet: illa viam ostendit, illa deducit: meditatio denique agnoscimus imminetia nobis pericula, oratione euadimus*. Hinc dixit Augustinus, *Intellectus cogit abundus est principium omnis boni*. Qui namque considerat quæ Deus bonus sit in se, quæ misericordē se exhibuerit erga nos, quātū nos dilexerit,

Tract. de laude oration.

Serm. I. de S. Andrea.